

KANCELARIA SENATU

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI

Warszawa, dnia 5 października 2017 r.

BADK/DPK-133-51/17 MK
P9-29/17

Nr: 32522/7	Data wpływu petycji 11 sierpnia 2017 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 5 października 2017 r.

NIEPEŁNOSPRAWNI

TEMAT

KARTY PARKINGOWE DLA OSÓB GŁUCHYCH

WNOSZACY PETYCJE: petycja indywidualna

Pan Mariusz Nowak.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, w zakresie rozszerzenia kręgu podmiotów uprawnionych do otrzymania karty parkingowej o osoby głuche legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wnosi o zmianę art. 8 ust. 3a Prawa o ruchu drogowym, w celu umożliwienia osobom głuchym z orzeczonym umiarkowanym stopniem niepełnosprawności o symbolu 03-L (zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu) ubiegania się o kartę parkingową.

W opinii wnoszącego petycję, obowiązujące przepisy są sprzeczne z art. 32 Konstytucji RP wprowadzającym zasady równości wszystkich obywateli wobec prawa i niedyskryminacji. Zdaniem autora petycji, brak możliwości uzyskania karty parkingowej przez osoby głuche, stanowi przejaw dyskryminacji wobec tej grupy osób niepełnosprawnych.

STAN PRAWNY:

Konwencja Praw Osób Niepełnosprawnych została przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych 13 grudnia 2006 r. Rząd polski podpisał Konwencję 30 marca 2007 r., ratyfikowana była 6 września 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1170).

Polska jest zobowiązana do wprowadzenia w życie zawartych w Konwencji standardów postępowania w celu zapewnienia osobom z niepełnosprawnościami realizacji ich praw. Konwencja wyznacza standardy minimalne w respektowaniu godności ludzkiej oraz długoterminowe cele prowadzące do pełnej integracji osób niepełnosprawnych ze społeczeństwem. Jej celem jest ochrona i zapewnienie pełnego i równego korzystania z praw człowieka i podstawowych wolności przez osoby z niepełnosprawnościami.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 32 stanowi, że wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny. Władze publiczne powinny zapewnić szczególną opiekę zdrowotną dzieciom, kobietom ciężarnym, osobom niepełnosprawnym i osobom w podeszłym wieku (art. 68 ust. 3).

Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r., poz. 2046 ze zm.) dotyczy osób:

- o niepełnosprawności potwierdzonej orzeczeniem kwalifikującym do jednego z trzech stopni niepełnosprawności: znacznego, umiarkowanego lub lekkiego;
- o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na mocy odrębnych przepisów;
- przed ukończeniem 16. roku życia z orzeczeniem niepełnosprawności.

W myśl art. 4 ustawy do **znacznego stopnia niepełnosprawności** zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. **Umiarkowany stopień niepełnosprawności** przypisany jest osobom z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolnym do pracy albo zdolnym do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającym czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych. **Lekki stopień niepełnosprawności** przyznaje się osobom o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mająca ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub techniczne. **Niezdolność do samodzielnej egzystencji** oznacza naruszenie sprawności organizmu w stopniu uniemożliwiającym zaspokajanie bez pomocy innych osób podstawowych potrzeb życiowych, za które uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się i komunikację.

Zaliczenie osoby do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności nie wyklucza możliwości jej zatrudnienia u pracodawcy niezapewniającego warunków pracy chronionej w przypadkach: przystosowania przez pracodawcę stanowiska pracy do potrzeb osoby niepełnosprawnej czy zatrudnienia w formie telepracy. Do Państwowej Inspekcji Pracy należy kontrolowanie pracodawców czy powyższe warunki zostały spełnione (art. 4 ust. 5-6).

W art. 5 ustawy w zamkniętym katalogu wskazane zostały orzeczenia wydawane przez lekarzy orzeczników Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, które należy traktować jako decyzje o określeniu stopnia niepełnosprawności:

1) całkowitej niezdolności do pracy (na podstawie art. 12 ust. 2) i niezdolności do samodzielnej egzystencji (na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych) - równorzędne z orzeczeniem o **znacznym stopniu niepełnosprawności**;

1a) niezdolności do samodzielnej egzystencji (na podstawie art. 13 ust. 5 ustawy wymienionej w pkt 1) - równorzędne z orzeczeniem o **znacznym stopniu niepełnosprawności**;

2) całkowitej niezdolności do pracy (na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy wymienionej w pkt 1) - równorzędne z orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności;

3) częściowej niezdolności do pracy (na podstawie art. 12 ust. 3, oraz celowości przekwalifikowania, o którym mowa w art. 119 ust. 2 i 3 ustawy wymienionej w pkt 1) - równorzędne z orzeczeniem o lekkim stopniu niepełnosprawności.

Powiatowe zespoły orzekają na wniosek zainteresowanego lub jego przedstawiciela ustawowego albo za ich zgodą, na wniosek ośrodka pomocy społecznej. Ośrodki pomocy społecznej mogą uczestniczyć na prawach strony w sprawach, w których orzekają powiatowe zespoły. W orzeczeniu powiatowego zespołu, poza ustaleniem niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności, powinny być zawarte wskazania dotyczące w szczególności (art. 6b):

- zatrudnienia uwzględniającego psychofizyczne możliwości osoby;
- zatrudnienia w zakładzie aktywności zawodowej;
- szkolenia (w tym specjalistycznego), uczestnictwa w terapii zajęciowej;
- zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne ułatwiające funkcjonowanie danej osoby;
- korzystania z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, tj. z usług socjalnych, opiekuńczych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych świadczonych przez instytucje pomocy społecznej, organizacje pozarządowe oraz inne placówki;
- konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji;
- konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- spełnienia przez niepełnosprawnego przesłanek określonych w art. 8 ust. 3a pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym, przy czym w przypadku osób niepełnosprawnych zaliczonych do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności spełnienie przesłanek może być stwierdzone tylko w przypadku ustalenia przyczyny niepełnosprawności oznaczonej symbolem 04-O (choroby narządu wzroku), 05-R (upośledzenie narządu ruchu) lub 10-N (choroba neurologiczna).

Ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1260 ze zm.) w art. 8 ust. 1 stanowi, że osoba niepełnosprawna o obniżonej sprawności ruchowej, kierująca pojazdem samochodowym oznaczonym kartą parkingową może nie stosować się do niektórych znaków drogowych dotyczących zakazu ruchu lub postoju, w zakresie określonym rozporządzeniem Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie znaków i sygnałów drogowych. Uprawnieniem tym objęci są

również kierujący pojazdami przewożący osoby o obniżonej sprawności ruchowej posiadające taką kartę oraz pracownicy placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych pozostających pod opieką tych placówek. Kierujący pojazdem powinien umieścić kartę parkingową za przednią szybą pojazdu, w sposób umożliwiający odczytanie jej numeru i daty ważności.

Karty parkingowe mogą uzyskać (art. 8 ust. 3a):

- 1) niepełnosprawni zaliczeni do znacznego albo umiarkowanego stopnia niepełnosprawności mający znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- 2) niepełnosprawni, którzy nie ukończyli 16 lat mający znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się;
- 3) placówki zajmujące się opieką, rehabilitacją lub edukacją niepełnosprawnych o ograniczonych możliwościach samodzielnego poruszania się.

Karty są wydawane przez przewodniczącego powiatowego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności – za opłatą i po uiszczeniu opłaty ewidencyjnej – na podstawie wydanych przez zespół orzeczeń: o niepełnosprawności i jej stopniu, o wskazaniach do ulg i uprawnień (art. 8 ust. 4). Placówki opiekuńczo-rehabilitacyjne mogą uzyskiwać karty parkingowe na podstawie przedstawionych dokumentów, na jeden pojazd wykorzystywany do przewozu osób niepełnosprawnych przysługiwać będzie jedna karta. Okres ważności karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych będzie wynosić nie dłużej niż – 5 lat, dla placówek – na 3 lata. W sytuacji zaprzestania używania pojazdu do przewozu osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, podmiot zarządzający placówką będzie zobowiązany do niezwłocznego zwrotu karty organowi ją wydającemu (art. 8 ust. 5c–5d).

Karta parkingowa traci ważność: po upływie terminu jej ważności, w przypadku zgłoszenia utraty karty przez osobę czy placówkę lub zwrotu karty organowi wydającemu, a także w sytuacji śmierci osoby uprawnionej lub likwidacji placówki, której wydano kartę (art. 8 ust. 5e). Opłata za wydanie karty stanowi dochód budżetu państwa. Ustawa określa, że opłata nie może przekroczyć 1% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w poprzednim roku, ogłaszanego do celów emerytalnych w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (art. 8 ust. 6a-6b).

W celu sprawnego przetwarzania i udostępniania danych dotyczących posiadaczy kart parkingowych utworzona została centralna ewidencja kart parkingowych, jej administratorem ustanowiono ministra do spraw informatyzacji. W ewidencji gromadzi się informacje o: osobach posiadających uprawnienia do kierowania pojazdami, osobach które utraciły

uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi lub tramwajami oraz nieposiadających uprawnień a w stosunku do których orzeczono zakaz prowadzenia pojazdów.

W ewidencji znajdują się następujące dane m.in.: imię i nazwisko, data i miejsce urodzenia, numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), adres zamieszkania, rodzaj oraz zakres uzyskanego uprawnienia, data uzyskania pierwszego uprawnienia (w przypadku cofnięcia - data ponownego uzyskania uprawnienia), data ważności, numer dokumentu, informacje o ewentualnych ograniczeniach, nazwa organu wydającego uprawnienie, dane dotyczące naruszenia przepisów ruchu drogowego (np. informacja o sumie punktów, które zostaną ostatecznie przypisane w przypadku potwierdzenia naruszenia prawomocnym orzeczeniem czy nazwa naruszenia przepisów ruchu drogowego).

Rozporządzenie Ministrów Infrastruktury oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych (Dz. U. z 2002 r., nr 170, poz. 1393) określa znaki i sygnały obowiązujące w ruchu drogowym, ich znaczenie i zakres obowiązywania.

Osoby o obniżonej sprawności ruchowej kierujące pojazdem oznaczonym kartą parkingową oraz kierujący pojazdem przewożący takie osoby, mogą przy zachowaniu szczególnej ostrożności, nie stosować się do zakazów wyrażonych następującymi znakami drogowymi, jeżeli towarzyszy im tabliczka ze znakiem niepełnoprawności (§ 33 ust. 2 i 3):

B-1 „zakaz ruchu w obu kierunkach”;

B-3 „zakaz wjazdu pojazdów silnikowych z wyjątkiem motocykli jednośladowych”;

B-3a „zakaz wjazdu autobusów”;

B-4 „zakaz wjazdu motocykli”;

B-10 „zakaz wjazdu motorowerów”;

B-35 „zakaz postoju”;

B-37 „zakaz postoju w dni nieparzyste”;

B-38 „zakaz postoju w dni parzyste”;

B-39 „strefa ograniczenia postoju”.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 czerwca 2014 r. w sprawie rodzaju placówek uprawnionych do uzyskania karty parkingowej (Dz. U. z 2014 r., poz. 818) określa rodzaje placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją niepełnosprawnych, którzy mają znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, uprawnionych do uzyskania karty parkingowej.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie wysokości opłaty za wydanie karty parkingowej oraz warunków dystrybucji

blankietów kart parkingowych (Dz. U. z 2014 r., poz. 843) ustala opłatę za wydanie karty parkingowej w wysokości 21 zł. i określa zasady dystrybucji blankietów kart parkingowych i ich zabezpieczenia przed dostępem osób nieupoważnionych.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie wzoru oraz trybu wydawania i zwrotu kart parkingowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1438) określa: wzór i tryb wydawania kart parkingowych dla osób niepełnosprawnych oraz dla placówek opiekuńczo-rehabilitacyjnych, zasady nadawania numerów wydanych kartom, tryb postępowania w sprawie zwrotu karty oraz wzór wniosku o wydanie karty.

PRACE LEGISLACYJNE:

Brak.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

W Sejmie VIII kadencji prowadzone są prace nad petycją (Nr BKSP-145-249/17) wniesioną 9 czerwca 2017 r. przez Mariusza Nowaka, w zakresie przyznania uprawnienia do karty parkingowej osobom głuchym z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności i znacznie ograniczonymi możliwościami samodzielnego poruszania się.

Petycję 22 czerwca 2017 r. skierowano do Komisji do Spraw Petycji. Biuro Analiz Sejmowych przygotowało opinię o petycji, w której stwierdzono: „uprawnienie do otrzymania karty parkingowej skierowane zostało do osób z niepełnosprawnościami, które mają znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, a nie do wszystkich osób z niepełnosprawnościami. Nie ulega wątpliwości, że choroby narządu wzroku, upośledzenie narządu ruchu i choroby neurologiczne (04-O, 05-R, 10-N) skutkują ograniczeniami w poruszaniu się, natomiast takiego skutku wydaje się nie mieć niepełnosprawność wynikająca z zaburzeń głosu, mowy i choroby słuchu (03-L).”

„Ustawodawca nowelizując ustawę – Prawo o ruchu drogowym uznał, że osoby inne niż mające przyczynę niepełnosprawności oznaczoną symbolami 04-O lub 05-R lub 10-N – nie utraciły statusu osób z niepełnosprawnościami, natomiast utraciły przywileje wynikające z możliwości korzystania z karty parkingowej dla niepełnosprawnych. Nie mogą zatem korzystać z miejsc parkingowych wyznaczonych dla osób z niepełnosprawnością oraz prawa niestosowania się do niektórych znaków drogowych.”

W opinii podkreślono, że materia ustawowa jest zgodna z zaleceniem Rady 98/376/WE z 4 czerwca 1998 r. dotyczącym karty parkingowej dla osób niepełnosprawnych (Dz. Urz. UE L 167 z 12.6.1998, str. 25), którego podstawowym celem jest przyznanie przez państwa członkowskie kart parkingowych osobom, których niepełnosprawność prowadzi do ograniczeń w poruszaniu się.

INFORMACJE DODATKOWE:

Przypomnieć trzeba, że znowelizowane przepisy ruchu drogowego, obowiązujące od 1 lipca 2014 r., mają likwidować bariery ograniczające swobodne poruszanie się osób niepełnosprawnych, w tym korzystanie z przeznaczonych dla nich miejsc parkingowych. Jednocześnie zastrzone zostały kryteria orzecznicze uprawniające do uzyskania wskazania do karty parkingowej. Ustawodawca nie wyróżnił wprost grupy osób niepełnosprawnych uprawnionych do uzyskania karty parkingowej, ale określił krąg tych osób. Jednoznacznie przesądzając, że o kartę mogą ubiegać się jedynie osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności bez względu na jej przyczynę oraz osoby z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności o znacznie ograniczonych możliwościach samodzielnego poruszania się.

Obowiązujące w Polsce przepisy są zgodne z Zaleceniem Rady Unii Europejskiej z 4 czerwca 1998 r. rekomendującym państwom członkowskim przyznawanie kart parkingowych osobom, których inwalidztwo skutkuje ograniczoną ruchliwością.

OPRACOWAŁA

Marzena Krysiak

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz